

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Caput XIV. De scripto Francisci Roales denuo edito expostulatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

quæ non ita pridem dicebat, difficultatem quandam insuperabilem superandam, & argumentum insolubile solvendum restare. Quod ubi accepti, et sum sanè continere non potui, cum res jam trita sit, & centies discussa, & nemo hæc enus vel probabili ullo argumento ostenderit, objectum sub tali conditione futuri supposito generali decreto, quo Deus causis secundis liberis concursum indifferenter paravit, non esse objectum in seipso scibile, præciso omni decreto præterminante conditionato. Ut enim absolutè futura, de cretum prædeterminans absolutum non postulant, ut à Deo cognoscantur, ita nec conditionatè futura, conditionatum. Sed quæ vos, quod tandem blasphemum in Philosophiam scientia media præferret: quid à recta ratione alienum? si enim Philosophiæ & rationi consonat, id quod est merè possibile, alicujus scientiæ objectum esse; item illud, quod est merè futurum; cur quæso illud, quod nec est merè possibile, nec merè futurum, sed tantum sub conditione, alicujus scientiæ objectum non erit? Si ego probabilissimè conjicio, quid à me, vel ab alio fieret, si talis conditio ponatur, quis Deo certam ejusdem objecti notitiā tribuere vereatur? Cognoscit Deus, inquires, futura conditionata, in decreto conditionato; ut absolutè futura, in decreto absoluto, scilicet prædeterminante: decretum illud prædeterminans tribus illis argumentis, quæ hæc usq; solvere non potuistis, nec solvetis in posterum, sæpè ac sæpius expugnata est; nec vos unquam vel ullo probabili argumento evictis, objectum futurum in decreto dumtaxat à Deo cognosci posse, hoc enim eadem facilitate negatis, qua adstruitur.

Nullam igitur blasphemiam in Philosophiam scientia media inexit, nedum in Theologiam, quæ sanè hujus scientiæ operâ, liberum arbitrium cum divina gratia probè conciliat, & divinæ voluntati præluceat ad decernendum auxilium efficacius præferri, quod secundum propositum Augusti. vocat. In Deum dentque blasphemiam non est, cum divini attributi, scientiæ scilicet, in demeriti consulet. Deus enim, ut suus est intellectus, ita est sua intelligentia, & scientia, id est expressio omnis scibilis: si ergo id quod conditionatè futurum supponitur, scibile est, is, qui à Deo illud sciri & cognosci dicit, in Deum blasphemus non est, sed pius divinorum attributorum assertor & cultor. *Odiolam etiam & execrabilem* illam scientiā vocat; vobis certè maximè odiosam, quorum adversus: Jesuitas plusquam vatiniā odium excitavit; quam obrem verò? vultis dicam: meta fuit contentio; nascentem Societatem obruere voluistis, quod si forte aliquid boni luminis diffunderet; Solille Thomistæ: cum minimā stellam de suo splendore ferre non potuit. Molinam hujus scientiæ, non quidem auctorem, sed primarium propugnatores detulistis; ista tamen non modo indemonstrabilis, sed retorto, ut ajunt, argumento, minima illa stella, aliquid maculas soli vestro inesse ostendit, sed an propterea odio vestro & execrationibus digna censenda est? Cur igitur illam vestri diris execrationibus prosequuntur?

Falsum est illud, quod Bibliothecarius perperam asserit, scientiam mediam ab omnibus Acaemiis, ut monstrum, rejectam esse. Paucas hand dubiè Acaemias recensere, si Thomistæ & nonnullos alios excipiam, quæ scientiam mediam non admittant. Nec sanè video, quid monstri insit, objectum per se scibile ab eo sciri, qui omnia scit, etiam præciso omni decreto conditionato. Quod autem scientia media à Sancta Sede fuerit damnata, pace vestra dixerim, mera est fabula & calumnia. P. Franciscus Annatus, Sacræ Romanæ Inquisitionis decretum libro à se scripto

Part II.

hoca gumento præfixit, quo doctrina in eo contenta ab omni censura labe immunis declaratur. Illa declaratio Clementis VIII. fictitia est, nec illa, aliavè Acta, quæ vulgò circumferuntur, auctor vester citare potuit, quod binis decretis ejusdem Sanctæ Romanæ Inquisitionis vetitum fuit. Quid verò tandem de ista controversia futurum sit, nescio; si tamen conciliè licet, damnatis quinq; propositionibus Jansenii, doctrina Jesuitarum, quæ illis ex diametro opposita est, nunquam damnabitur. Unum scio, Jansenistarum doctrinam vestram sibi arrogare, & auxilium prædeterminans per se intrinsecè & præcisè efficax. Accedit, quod nullum unquam Jesuitam vidi, cui pergratum non accideret, prædictam controversiam ab Ecclesia definiri. Nullum tamen ex vestris nactus sum, cui præfata definitio ingrata non esset. Quisquis à Iudicè damnari timet, de suo jure parum certus est; ille longè certior, qui Judicem importunis precibus sollicitat, ut causam decidat. De hoc argumento multa eaque grandia volumina extant; unus Suarez quinq; suppeditat, digna certè auctore suo, in quibus rem totam apprime discussam habetis: hic autem de auctore vestro expostulo, qui, cum rationibus agere debuisset, probis & convitiis, iisque atrocissimis agere voluit. Reponere possem cum honore, sed abstiti; cum hoc loco meram expostulationem, non recriminationem, ut jam dixi, adhibeam.

CAPUT XIV.

De scripto Francisci Roales denuo edito expostulatur.

Bibliothecarius vester tom. 1. contro. prolegom. libellum famosum, scriptum scilicet acerbissimum & contumeliosissimum Francisci Roales, horrendis scatens calumniis & contumeliis contra Societatem, vulgat, profert, laudat, & malignis suis, licet ironiis, commentariis illustrat, immò illud idem to. 4. circa p. 460. rursus seorsim editum habetur, ibique commendat auctor vester *servorem spiritus, qui per calamum & os celeberrimi Roales loquutus est*; cum tamen, quantum vis dissimulet, ignorare non potuerit, libellum famosum pluribus ante annis, anno scilicet 1634. die 29. Maii, de mandato Inquisitionis Generalis, non tantum sevetissimè prohibendum, verum etiam Madriti, tanquam impium, calumniosum, alienum ab omni veritate, plenum calumniis contra aliquos Societatis religiosos, & contra Religionem tam sanctam, de Ecclesia bene meritam. (sic enim decretum habet) solemnè infamia combutum fuisse, ut manifestum est ex testimonio Illustrissimi Inquisitoris Generalis D. Antonli de Soto Major, Archiepiscopi Damas. ex Ordine S. Dominici, ipsius subscriptione & sigillo munito, item ex testimonio Secretarii Sanctæ Inquisitionis Toletanæ, de modo & fama executionis, quorum omnium apographa authentica hæc oculis vidi, de quibus fortè si dubitetis, ea in lucem edere non verbor.

Sed quid quæso hæc ad controversias scholasticas, quas Bibliothecarius discutendas suscepit? Libellum illum famosum à sua Bibliotheca abesse noluit, cum ipsa ferè tota famosa sit, sed qua conscientia? Nefandū est hujusmodi scripta legere, scribere verò piaculū, quid tandem in lucem edere? rem non amplifico, quæ satis per se ipsa patet. Calvinistæ & Jansenistæ fœderato auctori vestro præluxerant, in partibus contra

Fff

Jesuitæ

Jesuitas hujusmodi libellis. Literas illas Montalcii Apostolico decreto confixas, in quibus plures calumnia, quam syllabae, plures aculei, quam apices esse videntur; Notas Wendrokkii ultrius flammas, edicto reglo, post doctissimorum hominum censuram, publici auctoris manu traditas; scripta illa famosa Ogdoadis toxico & felle condita Bibliothecarius legerat, ut hujus Archetypi maledictoriae haud impar apographum exhiberet, libellumque in cineres à 27. annis Madriti redactum, in exosam lucem revocaret.

In hoc iustitiam & charitatem vestram, Reven. Patres; licet enim cuiuslibet haereticus, vel impio hic agendi modus condonari possit, religioso tamen scriptori, & Catholico Theologo Doctore Angelici interpreti condonabunt quidem Jesuitae, qui malum in bono vincere didicerunt, nullo tamen gravissimi scandali rem esse non dicat, ut ea scribere & in lucem edere auctor religiosus non dubitet, quae vix sine rubore & reticito nomine, quispiam haereticus scribere non vereretur. Pari pari non referat; ex postulasse apud vos contentus qui librum illum compilari, & typis mandari curastis, eumque typis mandatum sparsistis, ac per primos totius Ordinis Eminentiis, Cardinalibus multis sanè, si non omnibus, distribuistis. Nec est, quod a quis opponat libellos famosos contra Ordinem vestrum à Jesuitis editos fuisse; nullum enim unquam libellum famosum contra vos à Jesuitis editum legi. Equidem rei necessitas & veritas aliquando postulant, ut nonnulla publicentur, iuxta & moderatè defensionis iure, quae cum veritate consentiant; nemo tamen libellum famosum dixerit, qui ea dumtaxat contineat, quae jam publica sint, & cum veritate conjuncta; sed ne obductas cicatrices refricem, calumiam sustineo.

CAPVT XV.

Libri confixi Jesuitis perpetam exprobrantur.

Hic magnas Tragœdias Bibliothecarius vester excitat & aliquot scriptores Societatis, quorum libri Romae confixi sunt, ea verborum atrocitate perstringit, quae, ut mirissimè loquar, Theologum non decet, ne dum hominem religiosum. Hi sunt Rabardus & Poza, aliique, quos sub Novatorum nomine comprehendit, fateor, ut jam indicavi supra, Rabardum librum confixum fuisse à Congregatione Sancti Officii, in Conventu Sanctae Mariae super Minervam, ut praefert titulus conditi decreti, non tamen coram Pontifice in Quirinali, aut Vaticano habitae; & licet illius libri doctrinam minimè approbem, illas tamen haereticas falsas distinctè non video, quae in eo generatim contineri dicuntur; paratus licet easdem distinctè damnare, ubi ab Ecclesia distinctè proponentur; vtrum autem praedicta confixio sufficiat, ut liber, auctor, complices, & approbatores ab Ecclesia, id est à Romano Pontifice ex Cathedra loquente damnati censentur, unus forte Dominicus Gravina, non tamen alii Theologi dixerunt.

De Poza jam supra dictum est, cujus errores auctores vestro congesti in eo positi sunt, quod erga Sancti Thomae doctrinam minus propensus sit; quod illam ut infallibilem errorique minimè obnoxiam non admittat, quod in ea nonnulla observet, quae cum praesentis Ecclesiae usu parum consentiunt. Poza libros à Sancta Congregatione confixos non approbo; haec tamen, quae illi Mariales opponit, tam

gravis erroris damnare non ausim. Agnolco quidem & fateor ultro, Doctorem Angelicum cuiusdam lumen & columnam Ecclesiae esse, eumque non bene modò, verum etiam optimè de Christo, de Theologia, & Philosophia scripsisse; hoc ipsum, (seno totum Christi testimonio. (quod tamen adfuisse non nego) a deo perspicuum est, ut nemo nisi bardus & amentis negare possit; nullus tamen sane mentis opinio, inde deducet, infallibilem fuisse, errorique minimè obnoxium, quod libris dumtaxat canonicis compertis, nemo dixerit errare illos, qui oppositam doctrinam profitentur; quod sanè Alexandro de Alex, Magistro Sententiarum, D. Bonaventura, Scoto, Gabriel, Gregorio Acimineni, aliisque innumers, in Scoto & Nominalium schola celeberrimis doctoribus malè ac pessimè verteretur, alioquin eadem praerogativa D. Bonaventurae tribuenda esset, quem Ecclesia doctorem optimum, sanctae Ecclesiae lumen, doctorem vitæ appellavit, & cui Romani Pontifices, ut dicam infra, haud inferiora elogia tribuerunt.

Jam verò per vos mihi liceat, unum ex vobis quare; cur non pauci Jesuitarum libri & nulli Thomistarum Romae confixantur à fortè palmarum illud vestrum obtrudatis, D. Thomae doctrinam erroris obnoxiam non esse; ac proinde nemini mirum accidere, quod libri, qui eam continent, non dentur. Multa sanè occurrunt, quae reponam, praedictam infallibilitatis praerogativam in se habere esse; deinde doctorem Angelici doctrinam, in aliquo saltem capitibus, variam, obnoxiam, arbitrariam videri; hinc multi Thomistae super his inter se dissentiunt; praeterea recentiorum Thomistarum doctrinam in materia de auxiliis D. Thomae non esse, non sanè, iique gravissimi scriptores demonstrant; quod autem speçat ad aliam controversiam de immaculata Conceptione, jam constat, in quam partem Ecclesia propendat, licet neutram decidat: haec duo sunt capita in quibus Jesuitae à vobis dissentiunt; de quibus enim, quae ut plurimum ad metristicas scholasticas pertinent, sunt parum solliciti. Denique, si de ripotetur, aliquis ex vestris Sancti Doctores tantem assecutus non fuerit, ac proinde de illis auctoritate; alia igitur causa est, quae libros vestros à censuram & confixione eximat: nempe haec censura in vestris auctoritatemque potestate polita est. Vestri enim Sanctae Congregationi Indicis praesentibus quo sit, ut & praedicti libri vestrorum deleantur, quise enim ad eam iudicem adeat, cujus agitur causa, & ut qui deleantur, vel censura decretum supprimatur, vel in longum protrahatur causa, ac proinde oblivione regenda delectur; unum vel alterum exemplum, quod a rebus omni exceptione majoribus accepti, obiter suggesto.

Libri P. Francisci Combetti, de Monarchia iam dudum ad sacram Congregationem delatus est, à censoribus deputatis, qui librum illum recognoscere, dignum sanè graviore nota, quorum aliqui egressi suo munere defuncti sunt; prohibente tamen Secretario, obtineri hucusque non poterit, ut praedicti libri publico decreto confixeretur. Aliud septimum voluminis voluminibus distincta ad tribus Sancti Officii, & communis Eminentiissimorum Patrum decreto damnata. Decreti promulgatio vestris scriptis primò in longum protrahatur; cum censuram mitigata, accessione hujus clausulae, donec corrigatur, quasi verò aliter quam una linea corrigatur, lud convitiis & calumniis horridum castigari possit.